

‘Mechanisatie en bodemstructuur’ is de titel van één van de spannende verhalen in de LandbouwMechanisatie van september 1960. De kwestie van het afnemende poriënvolume in de grond speelde toen ook al. Ook in 1960 krijgt het toenemende gewicht van de machines voor een deel de schuld, samen met de banden die onvoldoende met dat gewicht meegroeien. Er wordt in 1960 al wel gesproken over brede en soepele banden, maar die zijn nauwelijks voorhanden. Dubbellucht en kooiwielen spelen een halve eeuw geleden derhalve de hoofdrol in het streven naar minder bodemdruk.

Crucq verbaast zich in zijn commentaar over de staat waarin de transportmiddelen op een landbouwbedrijf verkeren en dan met name de vierwielige wagen. Die stamt (omdat hij niet slijt, maar wel verouderd) volgens hem nog grotendeels uit het tijdperk van handwerk en paardentractie, terwijl er ondertussen steeds vaker een trekker voor staat en de behoefte aan machinaal laden en lossen toeneemt. Crucq pleit dan ook voor een grotere diversiteit in transportmiddelen, die elk aangepast zijn voor

Het bijschrift bij bovenstaande foto in de Landbouw-Mechanisatie van september 1960 luidt: Kooiwielen hebben reeds veel opbrengstderiving voorkomen.

De zelflossende wagen met reinigingstranseur (boven) is nieuw van Schuitemaker. In de Veenkoloniën werd (onder) al veel de kiepkar gebruikt.

hun specifieke taak. Kiepwagens en wagens met een bodemketting moeten een plaats krijgen naast de gangbare tweeassige, vierwielige platte landbouwwagen. Over de kwaliteit van de banden wordt door de hoofdredacteur in 1960 nog niet gerept.

Dat gebeurt wel in een artikel van ir. J. Terpstra. Het rechtstreeks rooien van bieten op een wagen of via een tussenbunker zorgt in de eind vijftiger en begin jaren zestig voor de nodige verschuivingen in het transport. In een artikel van zeven

Een autotrekker zorgt (zo is in de stofwolken te zien) voor de aandrijfkraft voor deze stalen dorsmolen, die de voorpagina van de LandbouwMechanisatie van september 1960 siert. De aangekoppelde pers is zo te zien van het type ‘paardenkop’. De voetnoot op de inhoudspagina vermeldt enkel dat de foto van ir. Van Heemskerck Duker is. De pet was in die tijd een populair hoofddekseel.

Tekst: Henk Beunk

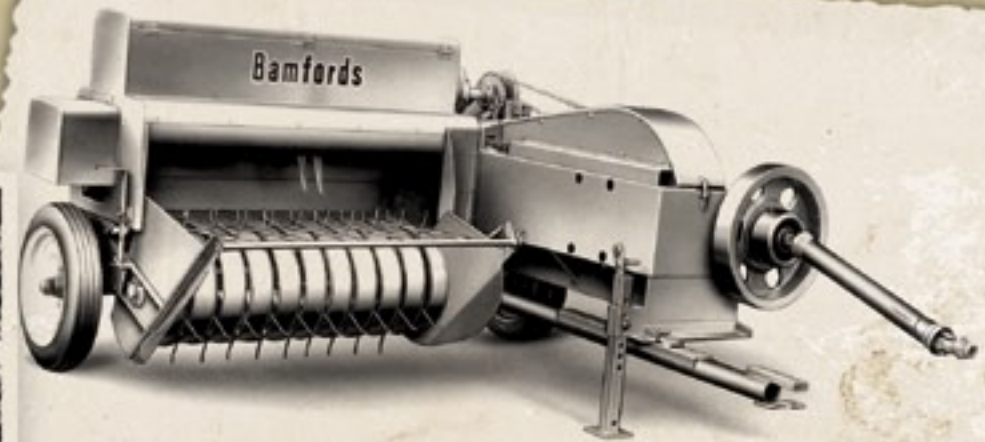
LandbouwMechanisatie september 1960 een halve eeuw terug in de tijd

Deze Chinese rupstrekker (onder) met 54 pk was aanwezig op de landbouwtentoonstelling in het Oost-Duitse Markkleeberg.

pagina's lang beschrijft Terpstra die ontwikkelingen. Hij pleit voor tweewielige wagens ‘met behoorlijk brede lagedrukbanden met een voldoende diameter’. De tweewielige wagen met de as voldoende ver naar achteren, heeft volgens Terpstra het voordeel dat er druk op de achteras van de trekker komt, waardoor deze ook onder slechte omstandigheden voldoende trekkracht kan ontwikkelen. Het mechanisch lossen gebeurt in het begin van de zestiger jaren nog grotendeels met netten, maar de bodemketting met opvoertransporteur (die de bieten dan ook nog reinigt) en de kiepwagen zijn sterk in opkomst. Diezelfde trend is ook waar te nemen bij

De BL 31 is een nieuwe hogedrukkers van Bamfords. Hij maakt pakken van 30 cm hoog en 40 cm breed. De lengte is variabel instelbaar tussen 30 en 90 cm.

het transport van aardappelen. H. van Essen van het Instituut voor Landbouwtechniek en Rationalisatie wijdt daaraan in de LandbouwMechanisatie van september 1960 ruim vijf pagina's. Ook hier is het net dat geleidelijk aan wordt aangetrokken de tussenoplossing tussen handwerk en volledige mechanisatie.

Hoofredacteur Crucq is op de landbouwbeurs in het Oost-Duitse Markkleeberg geweest en beschrijft in zijn fotoverslag vooral de techniek uit bevriende communistische landen. Naast de Poolse Ursus C-325 zien we een Hongaarse trekker met vierwielaandrijving en de Russische MTS-5M en KNV-6. Opvallend aanwezig is ook techniek uit China: de 40 pk tweewiel-aangedreven ‘IJzeren Buffel’ en de 54 pk rupstrekker met de naar huidige maatstaven verrassend actuele naam ‘Het oosten vlamt op’. Crucq liet ook een foto zien

van een Russische machine voor het zaaien in vierkantsverband. De zezrijge machine met een werkbreedte van 5,4 meter baseert zich daarbij op een staaldraad met knopen die over het land is gespannen.

De BL 31 van het Engelse Bamfords trekt de meeste aandacht in de rubriek van de nieuwe werktuigen. Deze kleine hogedrukkers kostte vijftig jaar geleden 6.500 gulden. De opraper is 120 cm breed en, zo eindigt het bericht: ‘De pers was op de demonstratie te Twijzel aanwezig en maakte daar een goede indruk.’

Het buitenlands overzicht staat in 1960 stil bij 100 jaar Lanz. Heinrich begon in 1860 in een kleine werkplaats in Mannheim met de verkoop van landbouwwerktuigen. In 1867 kwamen de eerste eigen machines op de markt.

In 1879 had hij al 70.000 machines verkocht. Op de wereldtentoonstelling in Parijs in 1900 toonde Lanz de grootste locomobiel ter wereld. De introductie van de Bulldog volgde in 1921 en later de overname door JD.

Vredestein staat in 1960 stil bij levensduur en trekkracht; Valvoline bij roestbestrijding.

UW WINST ZIT IN DE UREN

maximaal rendement van Uw brandstof

extra trekkracht door de bijzondere ribbenaard van de draadtracering, gemakkelijk en sneller werken

goed sporend

grootste trekkracht

lange levensduur

WASSEL
SPOEL
REINIG
WASSEL
WASSEL
WASSEL
WASSEL
WASSEL

VALVOLINE OIL NEDERLAND N.V.
ROTTERDAM WAALHAVEN O.Z. | TELEFOON 178780

VREDESTEIN
TRACTORBANDEN

ROEST VERWOEST

bescherm uw werktuigen met **Tectyl**

TECTYL is waterverdringend. Het vormt een beschermende, elastische laag die Uw werktuigen op een geheel nieuwe en voordelige wijze roestvrij houdt.

Het kan met kwast of spuit worden aangebracht.

Het Instituut voor Tuinbouwtechniek te Wageningen concludeert dat TECTYL 506 een uitstekende roestbescherming biedt.

VALVOLINE OIL NEDERLAND N.V.
ROTTERDAM WAALHAVEN O.Z. | TELEFOON 178780

VALVOLINE